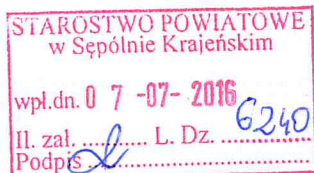

Bydgoszcz, 10 czerwca 2016 roku

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WZON. 431.3.5.2016

Pani
Ewa Świerczewska-Borowiak
Przewodniczący
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności
w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą
w Więcborku

Wystąpienie pokontrolne

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy, na podstawie art. 6c. ust. 6 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2013 r., poz. 29), realizując w imieniu Wojewody Kujawsko - Pomorskiego obowiązek nadzoru nad powiatowymi zespołami do spraw orzekania o niepełnosprawności, przeprowadził zgodnie z przyjętym planem kontrolę problemową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.

Przedmiotem kontroli była organizacja pracy Zespołu i prawidłowość stosowania przepisów prawa w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

W szczególności kontrola miała na celu ustalenie stanu faktycznego i ocenę działalności podmiotu kontrolowanego w zakresie prawidłowości stosowania procedury orzeczniczej przy kwalifikowaniu do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności,

ze szczególnym uwzględnieniem orzeczeń kwalifikujących do znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe, ocenę zasadności przyznawania, jak i odmowy przyznania wskazań szczególnych, oraz zbadanie: prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów oraz procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o stopnia niepełnosprawności, zasadności i prawidłowości skierowań na badania specjalistyczne oraz wykorzystywania ich wyników w postępowaniu orzeczniczym. Kontrola miała także na celu ocenę warunków organizacyjnych i technicznych realizacji zadań orzecznich, z uwzględnieniem standardów dotyczących trybu powoływania członków Powiatowego Zespołu, powołania specjalistów w zakresie specjalności niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia postępowania orzeczniczego i kwalifikacji członków Powiatowego Zespołu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości kontrola miała na celu ustalenie ich zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie wniosków, uwag, zaleceń pokontrolnych zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli, a w przypadku badań specjalistycznych - losowo wybrana dokumentacja od 2012 roku do dnia kontroli.

Wyniki kontroli, zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli, zostały przedstawione w protokole kontroli.

Poddając ocenie działalność zespołu w zakresie podlegającym kontroli, stwierdzono przypadki uchybień i nieprawidłowości, szczegółowo opisane w protokole z kontroli. Działalność jednostki kontrolowanej oceniona została jako pozytywna z nieprawidłowościami.

I. Wykaz uchybień i nieprawidłowości.

1. W zakresie procedury orzeczniczej:

- a) stwierdzono istnienie uzasadnionych wątpliwości co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub, że orzeczenie zostało wydane w sposób sprzeczny z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. Sprawy nr:

PCPR.PZOON.8130.1107.2015, PCPR.PZOON.8130.6174.2015,

PCPR.PZOON.8130.6149.2015, PCPR.PZOON.8120.1002.2015,

PCPR.PZOON.8130.6153.2015, PCPR.PZOON.8130.4460.2015,

PCPR.PZOON.8130.5869.2015, PCPR.PZOON.8130.2348.2015,

PZOON.8321.3.4985.2012, PZOON.8321.3.0374.2014;

- b) brak powołanego w skład Zespołu lekarza ortopedy lub innego specjalisty właściwego w zakresie orzekania chorób układu ruchu, neurologa, neurologa dziecięcego oraz laryngologa;
- c) oceny stanu zdrowia sporządzane przez lekarza-przewodniczącego składu orzekającego niewłaściwie lub niekompletne. Sprawy nr:
PCPR.PZOON.8130.3152.2015, PCPR.PZOON.8130.6153.2015,
PCPR.PZOON.8130.4460.2015, PCPR.PZOON.8130.5869.2015,
PCPR.PZOON.8130.2348.2015, PZOON.8321.3.4985.2012,
PZOON.8321.3.0374.2014;
- d) oceny drugiego specjalisty niekompletnie wypełnione, brak wyczerpującego opisu zależności od innych osób, lub/i niewłaściwe uzasadnienia proponowanych rozstrzygnięć. Sprawy nr:
PCPR.PZOON.8130.3152.2015,	PCPR.PZOON.8130.4460.2015,
PCPR.PZOON.8130.2348.2015,	PCPR.PZOON.8130.4572.2015,
PZOON.8321.3.0374.2014,	PCPR.PZOON.8130.3172.2015,
PCPR.PZOON.8130.3523.2015,	PCPR.PZOON.8130.6011.2015,
PZOON.8321.3.5830.2014,	PCPR.PZOON.8120.1603.2015,
PCPR.PZOON.8120.1662.2015,	PCPR.PZOON.8120.1101.2015,
PCPR.PZOON.8120.1664.2015,	PCPR.PZOON.8120.0206.2015,
PCPR.PZOON.8120.0775.2015,	PCPR.PZOON.8120.0224.2015,
PCPR.PZOON.8120.1086.2015,	PCPR.PZOON.8120.1002.2015,
PCPR.PZOON.8130.4846.2015,	PCPR.PZOON.8130.6125.2015,
PCPR.PZOON.8130.6153.2015,	PCPR.PZOON.8130.1974.2015,
PCPR.PZOON.8130.6060.2015,	PCPR.PZOON.8130.1107.2015,
PCPR.PZOON.8130.6182.2015,	PCPR.PZOON.8130.6102.2015,
PCPR.PZOON.8130.6174.2015,	PCPR.PZOON.8130.5869.2015,
PCPR.PZOON.8130.5919.2015,	PCPR.PZOON.8130.2830.2015,
PCPR.PZOON.8130.5342.2015,	PCPR.PZOON.8130.4091.2015,
PCPR.PZOON.8120.0644.2015;	

w tym oceny sprzeczne wewnętrznie:

PCPR.PZOON.8130.2348.2015, PZOON.8321.3.0374.2014,
PCPR.PZOON.8120.1603.2015, PCPR.PZOON.8120.0224.2015,
PCPR.PZOON.8120.1086.2015, PCPR.PZOON.8120.1002.2015,
PCPR.PZOON.8130.6153.2015, PCPR.PZOON.8130.4846.2015,
PCPR.PZOON.8130.1974.2015, PCPR.PZOON.8130.1107.2015,
PCPR.PZOON.8130.5869.2015, PCPR.PZOON.8130.5919.2015,
PCPR.PZOON.8130.2830.2015, PCPR.PZOON.8130.4091.2015;

e) wadliwie dobrany skład orzekający. Sprawy nr: PCPR.PZOON.8130.1107.2015,
PCPR.PZOON.8130.0058.2015, PCPR.PZOON.8130.1974.2015,
PCPR.PZOON.8130.6153.2015, PCPR.PZOON.8130.4460.2015,
PCPR.PZOON.8130.6161.2015, PCPR.PZOON.8130.2348.2015,
PCPR.PZOON.8130.5238.2015, PCPR.PZOON.8130.4572.2015,
PCPR.PZOON.8130.2625.2015, PCPR.PZOON.8130.4608.2015,
PCPR.PZOON.8130.4690.2015, PCPR.PZOON.8130.3172.2015,
PCPR.PZOON.8130.4208.2015, PCPR.PZOON.8130.5342.2015,
PCPR.PZOON.8130.5911.2015, PCPR.PZOON.8130.3523.2015,
PCPR.PZOON.8130.6011.2015, PCPR.PZOON.8120.0206.2015,
PCPR.PZOON.8120.0775.2015, PCPR.PZOON.8130.5869.2015;

f) uchybienia w zakresie przyznawania wskazań szczegółowych orzeczenia.
Sprawy nr: PCPR.PZOON.8120.1654.2015, PCPR.PZOON.8130.5919.2015;

g) nieprawidłowo kwalifikowane przyczyny niepełnosprawności, nieznajdujące
potwierdzenia w dokumentacji medycznej.
Sprawy nr: PCPR.PZOON.8120.0206.2015, PCPR.PZOON.8130.1974.2015;

h) uchybienia przepisów dotyczących terminowości rozpoznawania wniosków
o wydanie orzeczenia. Sprawy nr:
PCPR.PZOON.8130.6102.2015, PCPR.PZOON.8130.6153.2015,
PZOON.8321.3.4985.2012, PCPR.PZOON.8130.2830.2015,
PCPR.PZOON.8130.2625.2015, PZOON.8130.1790.2015,

PZOON.8130.5032.2015;

- i) uchybienia przepisów dotyczących wyznaczania powtórnych posiedzeń składów orzekających, sprawy nr: PZOON.8130.1790.2015, PZOON.8130.0829.2015;
- j) uchybienia przepisów dotyczących zawiadamiania o terminie posiedzenia składu orzekającego,
sprawa nr: PCPR.PZOON.8130.6176.2015, PCPR.PZOON.8130.4846.2015;
- k) uchybienia przepisów dotyczących zawiadamiania o pozostawieniu spraw bez rozpoznania,
sprawy nr: PZOON.8130.1790.2015, PZOON.8130.0619.2015;
- l) brak pieczętek określającej specjalizację lekarską przewodniczącego składu orzekającego w części *Ocen stanu zdrowia*. Brak czytelnego podpisu drugich specjalistów wraz z określeniem funkcji w *Ocenach* oraz na orzeczeniach. Stosowanie nieprawidłowej pieczętki „pedagog specjalny” oraz „starszy pracownik socjalny”.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie stosowania trybu zaocznego orzekania, zgodnie z § 8 ust. 3-4 rozporządzenia. W sposób zgodny z przepisami stosowano przepisy dotyczące zawieszania postępowań, wzywania do uzupełniania braków formalnych, załatwiania spraw w przypadku niestawiennictwa na badaniach specjalistycznych oraz wykorzystywania wyników badań specjalistycznych przy wydawaniu rozstrzygnięcia.

2. W zakresie warunków organizacyjnych i technicznych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku spełnia kryteria zawarte w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.), dotyczące warunków technicznych pomieszczeń.

3. W zakresie realizacji zadań w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku realizuje zadania wynikające z art. 6d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.). Zespół posiada instrukcję zarządzania system EKSMOON i ma wdrożoną politykę bezpieczeństwa. W celu zabezpieczenia przetwarzanych danych osobowych osób orzekanych został wyznaczony administrator bezpieczeństwa informacji.

II. Przyczyny i zakres stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

1. Brak uzasadnionych podstaw do orzeczenia stopnia niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności.

W toku postępowania o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności diagnozuje się wynikające z naruszonej sprawności organizmu ograniczenia: fizyczne, psychiczne, intelektualne i społeczne, uniemożliwiające osobom orzekanym uczestnictwo w różnych sferach życia, adekwatnie do ich wieku, płci, środowiska kulturowego, możliwości zatrudnienia. Zgodnie z obowiązującymi kryteriami i standardami lekarz przewodniczący składu orzekającego w ocenie stanu zdrowia zobligowany jest do wpisania fizycznych ograniczeń występujących w funkcjonowaniu osoby orzekanej, adekwatnie do rozpoznanej choroby zasadniczej i chorób współistniejących. Brak określenia przez specjalistę orzekającego ograniczeń wynikających ze stwierdzonych stanów chorobowych, bądź nie zgromadzenie w materiale dowodowym dokumentacji, przede wszystkim medycznej, która potwierdzałaby podjęte rozstrzygnięcie orzecznicze, skutkuje uzasadnionymi wątpliwościami co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub, że orzeczenie zostało wydane zgodnie z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

2. Wadliwy dobór członków składów orzekających.

Prawidłowe ustalenie decyzji orzeczniczej wymaga stosowania przepisów i standardów orzecznich, w tym kryteriów doboru członków składów orzekających, określonych w instrukcji *Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2010 roku, nr BON-IV-5273-125-AP/10*. Obok wyznaczenia właściwego dla stwierdzonej choroby zasadniczej lekarza - przewodniczącego składu orzekającego, Przewodniczący Powiatowego Zespołu ma obowiązek wyznaczenia odpowiedniego drugiego specjalisty: psychologa, pedagoga, doradcy zawodowego lub pracownika socjalnego.

Przy doborze członków składów orzekających należy brać pod uwagę w szczególności chorobę zasadniczą osoby ubiegającej się o status osoby niepełnosprawnej, a także treść wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe przesłanki doboru drugiego specjalisty są w wyczerpujący sposób wyjaśnione w w/w instrukcji oraz *rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm)* - § 33 pkt 3.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do ww. standardów w przypadku chorób układu ruchu (kod 05-R) lekarzem orzecznikiem winien być specjalista w zakresie ortopedii i traumatologii narządu ruchu, onkologii klinicznej, rehabilitacji medycznej lub reumatologii. Brak powołanego lekarza ortopedy lub specjalisty o innej, wymienionej w załączniku specjalności, powoduje wadliwość w doborze członków składów orzekających w przypadku schorzeń układu ruchu. Brak kolejnych specjalistów: neurologa, neurologa dziecięcego oraz laryngologa, co skutkuje dalszym, wadliwym doбором składów orzekających w przypadku schorzeń neurologicznych i otolaryngologicznych.

3. Nieprawidłowości dotyczące ocen stanu zdrowia i ocen specjalistycznych.

Sprawną i efektywną realizacją zadań orzecznich uzależniona jest w znacznym stopniu od organizacji pracy organu. W toku kontroli ustalono, że część protokołów i ocen nie zawiera prawidłowego uzasadnienia podejmowanych decyzji orzecznich, odpowiadającego rozstrzygnięciu końcowemu, nie określa zakresu i rodzaju ograniczeń spowodowanych naruszoną sprawnością organizmu wynikającą

z choroby zasadniczej, bądź jest w inny sposób niekompletna. Uzasadnienia powinny zawierać podanie okoliczności oraz przyczyn zakwalifikowania do niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności lub odmowy zakwalifikowania z uwzględnieniem obowiązujących standardów orzecznich zapisanych w przepisach prawa. Oceny specjalistów członków składów orzekających muszą być:

a) od strony formalnej sporządzane w taki sposób, aby nie zawierały istotnych braków, które powodowałyby niemożność prawidłowego wyciągnięcia wniosków orzecznich;

b) od strony jakościowej precyzyjne i obiektywne w opisie występowania dysfunkcji osoby orzekanej w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, trafne merytorycznie w odniesieniu do treści sporządzanej oceny, kwalifikacji do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności lub niepełnosprawności lub odmowy takiej kwalifikacji.

Zarówno z zakresu i rodzaju ograniczeń oceny lekarskiej oraz uzasadnienia powinna wynikać w sposób czytelny przyczyna podjęcia określonej decyzji orzecznich. Informacje zebrane w sprawie i zapisane w protokołach oraz ocenach lekarskich i ocenach specjalistów muszą być udokumentowane w sposób czytelny, gdyż stanowią materiał dowodowy, który ma potwierdzać słuszność podjętej decyzji.

Przy tym **wewnętrzna sprzeczność** znacznej części kontrolowanych *Ocen* drugich specjalistów poddaje w wątpliwość jakość dokonanej w nich oceny.

4. Terminowość działania Powiatowego Zespołu w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.

a) Załatwianie wniosków.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość działań podejmowanych przez Powiatowy Zespół od momentu wpływu wniosku do jego załatwienia. W postępowaniu orzecznym poprzez "załatwienie sprawy" rozumieć należy wydanie orzeczenia, bądź innego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Sprawdzeniu poddano także prawidłowość podejmowanych aktów prawnych innych niż orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

W 2015 roku do Powiatowego Zespołu w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku wpłynęło ok 1450 wniosków o wydanie orzeczenia

o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (dane pochodzą z SI EKSMOON). W przypadku 194 spraw wystawiano zawiadomienia o niemożności załatwienia sprawy w terminie ustawowym. 60 % wniosków rozstrzygnięcie wydawano w terminie miesiąca. Zauważyć jednak należy, że System nie uwzględnia faktów przedłużania postępowań orzecznich z winy osoby orzekanej, która ma prawo do usprawiedliwiania nieobecności na posiedzeniach sądów orzekających, uzupełniania dokumentacji czy zawieszania postępowania. Tym samym w części spraw, które EKSMOON uwzględnił jako niezałatwione w terminie miesiąca, zespół z przyczyn od niego niezależnych i prawem przewidzianych, rozstrzygał wnioski osób orzekanych w późniejszym terminie – w sposób prawidłowy.

Natomiast w I kwartale 2016 roku do PZON wpłynęło 316 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (dane SI EKSMOON). 78 % spraw załatwiono w terminie miesiąca, przy tym uwzględnić należy także ww. prawidłowość dotyczącą nieuwzględniania przez EKSMOON przedłużania terminów w sposób niezawiniony przez organ. W I kwartale br. wystawiono 19 zawiadomień o niezałatwieniu sprawy w terminie.

Zespół Kontrolny zbadał 66 spraw orzecznich. Stwierdzono, że w 7 sprawach PZON uchybił miesięcznemu terminowi załatwienia wniosku, orzeczenie wydając w terminie 2 miesięcy; przy tym zaznaczyć należy, że żadna z badanych spraw nie została uznana za „szczególnie skomplikowaną”, co uzasadniałoby ustalenie 2-miesięcznego terminu załatwienia wniosku.

Ponadto w jednym przypadku stwierdzono zbędne wystawienie zawiadomienia o niemożności załatwienia sprawy. Uwaga ta dotyczy sytuacji, gdy osoba posiadająca ważne orzeczenie, złożyła kolejny wniosek o wydanie orzeczenia na 30 dni lub mniej przed datą wygaśnięcia orzeczenia (zgodnie z dyspozycją § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania). Termin na wydanie orzeczenia nowego biegnie wówczas nie od daty złożenia takiego wniosku, jak przyjął organ, lecz od dnia następującym po dacie wygaśnięcia orzeczenia dotychczasowego.

Przewlekłość postępowania występuje w sytuacji, gdy organ po wszczęciu sprawy (moment wpływu wniosku) przez dłuższy czas nie podejmuje czynności procesowych, wskutek czego narusza ustawowy termin do jej rozpoznania. Termin

ustawowy do załatwienia sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, mający zastosowanie w postępowaniu orzecznym, zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a., wynosi 1 miesiąc, a w sprawie szczególnie skomplikowanej - 2 miesiące. Zgodnie z doktryną, szczególnie skomplikowany charakter sprawy administracyjnej może być uzasadniony ze względu na złożony stan faktyczny sprawy, wymagający przeprowadzenia szczególnie starannego i wnikliwego postępowania wyjaśniającego, jak i ze względu na niejasny stan prawny, wymagający dogłębnej wykładni prawa, czy też z uwagi na precedensowy charakter rozstrzygnięcia. Zakwalifikowanie danej sprawy do „sprawy szczególnie skomplikowanej”, ze względu na doniosłe konsekwencje tej kwalifikacji, oznacza powstanie po stronie organu powinności powiadomienia o tym fakcie strony. Nieuzasadnione stosowanie terminów dotyczących postępowania wyjaśniającego lub sprawy szczególnie skomplikowanej stanowi naruszenie ogólnej zasady szybkości postępowania wyrażonej w art. 12 k.p.a. Wszelka dowolność organu w tym zakresie jest niedopuszczalna.

Należy jednakże zaznaczyć, że do w/w terminów nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu (art. 35 § 5 k.p.a.). Także w przypadku złożenia wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności w okresie ważności posiadanego orzeczenia, termin załatwienia sprawy liczy się od dnia następującego po dniu upływu terminu ważności dotychczasowego orzeczenia – zgodnie z aktualną wykładnią Biura Pełnomocnika Rządu. W takich przypadkach bowiem wniosek powinien być składany nie wcześniej niż na 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia.

Jednocześnie mocą art. 36 k.p.a., o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ obowiązany jest zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin jej rozpoznania - nawet wówczas, gdy przekroczenie terminu powstało z przyczyn niezależnych od organu. W celu zapobieżenia przewlekłości postępowania w wyżej określonym terminie należy zawiadomić wnioskodawcę o niemożności załatwienia sprawy, w sytuacji, gdy organ przewiduje brak możliwości wyznaczenia składu orzekającego w terminie. Zgodnie obowiązującą linią orzeczną, przytaczając treść wyroku NSA w Warszawie z dnia

21 czerwca 1996 r., I SAB 28/96, ONSA 1997, nr 2, poz. 97, nowy termin załatwienia sprawy może być uznany za skutecznie wyznaczony w trybie art. 36 § 1, jeżeli zostanie wskazany przez organ właściwy do załatwienia sprawy zgodnie z art. 57 (tj. w dniach, tygodniach lub miesiącach) i z zachowaniem ogólnej zasady szybkości postępowania określonej w art. 12 k.p.a.

Nowy termin załatwienia sprawy jest terminem o charakterze instrukcyjnym. Termin ten nie dotyczy poszczególnych czynności procesowych, lecz załatwienia sprawy, a zatem termin określony w tym trybie nie może być zmieniany przez organ, który go ustalił; nie może być on wydłużany. Tym samym uznać należy, że zmiana daty ustalonej w zawiadomieniu o niezałatwieniu sprawy w terminie na późniejszą jest niedopuszczalna.

Powiatowy Zespół w kontrolowanych sprawach przestrzegał co do zasady ww. zasad.

Poza powyższymi uchybieniami stwierdzić należy, że organ co do zasady przestrzega przepisów dotyczących terminowości działania, a większość spraw rozstrzyga w terminie miesiąca od daty wpływu wniosku. **Tylko w nielicznych przypadkach stwierdzono uchybienia bądź nieprawidłowości**, wymienione szczegółowo w punkcie I, zawierającym wykaz nieprawidłowości i uchybień.

b) Doręczanie orzeczeń.

Zgodnie z § 13 ust. 5 *rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* orzeczenie doręcza się na piśmie nie później niż w ciągu 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego. Przez termin "doręczenie" rozumie się, obok odebrania rozstrzygnięcia przez osobę orzekaną w organie, także m. in. nadanie pisma w placówce pocztowej. Zgodnie bowiem z art. 57 § 5 pkt 2 k.p.a., termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego. **Nie stwierdzono uchybień terminu na doręczenie decyzji orzeczniczej.**

c) Załatwianie odwołań.

Mocą obowiązującego § 16 ust. 2 rozporządzenia w sprawie orzekania, Powiatowy zespół ma obowiązek przekazania odwołania wraz z aktami sprawy do organu odwoławczego w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Tak określony termin przewiduje postępowanie autopoprawkowe, w celu dokonania samokontroli skarżonego orzeczenia w zakresie podniesionych w odwołaniu zarzutów. Autopoprawki dokonuje skład orzekający, który wydał zaskarżone orzeczenie. Powiatowy Zespół w przypadku nieuznania zasadności całości orzeczenia, ma obowiązek przekazać sprawę do zespołu wojewódzkiego - w terminie ściśle określonym w/w przepisami rozporządzenia.

W roku 2015 Powiatowy Zespół w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku przekazał 135 spraw odwoławczych. Wszystkie poza jedną zostały przekazane w terminie. W I kwartale 2016 roku PZON przekazano 32 sprawy odwoławcze, mieszcząc się w przepisowym terminie (dane pochodzą z SI EKSMOON).

5. Uchybienia w zakresie przyznawania wskazań szczególnych orzeczenia.

Zespół kontrolny uznał w 2 sprawach orzecznich zasadność przyznania wskazania pkt 5 (zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne) oraz pkt 6 (korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji).

6. Nieprawidłowe kwalifikowane symbole niepełnosprawności.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności powinien odzwierciedlać rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje dysfunkcje w aktywności indywidualnej i społecznej osoby zainteresowanej z uwzględnieniem § 32 ust. 1-3 rozporządzenia. W przypadku ustalenia więcej niż jednego symbolu niepełnosprawności, zgodnie z § 32 ust. 4 rozporządzenia, symbole te mają w porównywalnym stopniu wpływać na zaburzenie funkcji organizmu. Ustalony w sposób wadliwy symbol niepełnosprawności, który w nierównoważnym stopniu skutkuje niepełnosprawnością, stwierdzono w 2 przypadkach.

7. Naruszenie przepisów dotyczących zawiadamiania o czasie i miejscu posiedzenia składu orzekającego.

O czasie i miejscu rozpatrzenia wniosku o ustalenie statusu osoby niepełnosprawnej, oraz o trybie jego załatwienia, należy powiadomić wnioskodawcę co najmniej 7 dni przed rozpatrzeniem wniosku (§ 7 ust. 3 rozporządzenia). W jednej sprawie stwierdzono uchybienie terminu przewidzianego na zawiadomienie. Podkreślenia wymaga fakt, że niestawiennictwo osoby zawiadomionej w niezgodny z przepisami orzecznictwami sposób nie może prowadzić do pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Skutek przyjęcia niewłaściwej procedury jest więc o tyle doniosły, że uniemożliwia organowi prawidłowe zakończenie sprawy orzecznictwej, i zmusza do ponownego wyznaczenia daty posiedzenia składu orzekającego – w sposób zgodny z prawem. Może rodzić to dalsze konsekwencje w postaci zarzutu przewlekłego prowadzenia postępowania orzecznictwego.

8. Naruszenie przepisów dotyczących pozostawiania sprawy bez rozpoznania.

Zgodnie z § 7 ust. 5 i 6 rozporządzenia w sprawie orzekania, nieusprawiedliwione niestawiennictwo na posiedzeniu składu orzekającego skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania. Zawiadomienie o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania jest zwykłą czynnością materialno-techniczną, nie rodzi możliwości odwołania się. Jest to informacja o nierozpoznaniu wniosku z winy strony. Tym samym nie jest prawidłową praktyką wysyłanie przedmiotowych zawiadomień do skutku – aż osoba zainteresowana lub jej przedstawiciel ustawowy je odbierze, jak również nie znajduje uzasadnienia, zarówno w świetle powyższych wyjaśnień oraz obowiązujących przepisów prawa, dwukrotne sporządzanie w sprawie zawiadomienia o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania: każde z inną datą wystawienia - w celu ponownego jego wysłania.

9. Naruszenie przepisów dotyczących wyznaczania powtórnego posiedzenia składu orzekającego.

Zawiadomienie o terminie rozpatrzenia wniosku doręcza się nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Niestawienie się wnioskodawcy w wyznaczonym terminie na posiedzeniu o wydanie orzeczenia powoduje

pozostawienie sprawy bez rozpoznania. W przypadku gdy niestawienie się na posiedzeniu składu orzekającego zostało usprawiedliwione ważnymi przyczynami lub zdarzeniami losowymi w terminie 14 dni od dnia posiedzenia, przewodniczący powiatowego zespołu wyznacza nowy termin rozpatrzenia sprawy (par. 7 ust. 3 – 6 rozporządzenia). Należy przy tym pamiętać, że postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności jest wyłącznie wnioskowe, o czym świadczy treść art. 6b ust. 1 ustawy o rehabilitacji. Tym samym powtórne wyznaczenie składu orzekającego w sprawie osoby, która nie złożyła pisemnego usprawiedliwienia oraz nie wniosła o rozpoznanie wniosku, jest nieuprawnionym działaniem organu z urzędu w postępowaniu wyłącznie wnioskowym. Działanie takie stwierdzono w przypadku 1 kontrolowanej sprawy.

Ponadto jeśli osoba uprawniona złoży usprawiedliwienie nieobecności po ww. terminie, organ nie ma możliwości wyznaczenia powtórnego posiedzenia składu orzekającego, a co za tym idzie – wydania orzeczenia. Pouczam, że o przywracaniu uchylonych terminów stanowi art. 58 i 59 k.p.a.

Odpowiedzialnym za organizację pracy zespołu jest Przewodniczący Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.

III. Skutki uchybień i nieprawidłowości.

1. Ryzyko niepełności materiału dowodowego, mającego potwierdzać podjętą decyzję orzeczniczą.
2. Brak przejrzystości i kompletności dokumentacji stoi w sprzeczności z zasadą zaufania obywatela do państwa oraz narusza prawo obywatela do rzetelnej informacji o stanie jego sprawy.
3. Utrudnienie w nabywaniu przez osoby niepełnosprawne należnych ulg i uprawnień.

4. Zagrożenie przewlekłością postępowania.

IV. Zalecenia pokontrolne.

W celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli uchybień i nieprawidłowości należy:

1. przeprowadzać kontrole doboru członków składów orzekających, zgodnie z którymi lekarzem-przewodniczącym składu jest lekarz o specjalności odpowiedniej dla choroby zasadniczej wnioskującego, wpisanej w zaświadczeniu lekarskim wydanym dla celów orzecznich;
2. powołać w skład PZON brakujących specjalistów lekarzy;
3. w sprawach oznaczonych numerami
**PCPR.PZOON.8130.1107.2015, PCPR.PZOON.8130.6174.2015,
PCPR.PZOON.8130.6149.2015, PCPR.PZOON.8120.1002.2015,
PCPR.PZOON.8130.6153.2015, PCPR.PZOON.8130.4460.2015,
PCPR.PZOON.8130.5869.2015, PCPR.PZOON.8130.2348.2015,
PZOON.8321.3.4985.2012, PZOON.8321.3.0374.2014,**
jeżeli termin ważności orzeczenia nie upłynął, a Zespół Kontrolny uznał, że zgromadzone w postępowaniu orzecznich dowody są niewystarczające lub wątpliwe do wydania orzeczenia o zaliczeniu dziecka do osób niepełnosprawnych lub przyznaniu osobie zainteresowanej określonego stopnia niepełnosprawności, ponownie dokonać kwalifikacji osoby orzekanej i w tym celu wznowić postępowanie;
4. przestrzegać zasad terminowego i zgodnego z przepisami działania PZON zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami;
5. zobowiązać lekarzy przewodniczących składów orzekających oraz innych specjalistów do prawidłowego wypełniania dokumentacji orzecznich oraz do stosowania w *Ocenach* właściwych pieczętek - lekarskich, określających specjalizację orzecznika, oraz zaprzestania stosowania pieczętek z błędnymi nazwami specjalistów (w przypadku pedagoga i pracownika socjalnego);
6. przeprowadzać kontrole jakości sporządzanych protokołów i ocen;
7. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności powinny zawierać podpisy członków składu orzekającego opatrzone pieczętką lekarza przewodniczącego składu orzekającego wraz z jego parafą oraz czytelnym podpisem drugiego specjalisty

wraz z określeniem jego funkcji (lub parafą i pieczętą drugiego specjalisty, określającą jego specjalność);

8. w terminie 1 miesiąca, od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przeprowadzić indywidualne szkolenia dla specjalistów w Zespole, w oparciu o minima programowe zawarte w § 27 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 w sprawie orzekania o niepełnosprawności stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.) oraz w zakresie prawidłowego wypełniania ocen przez specjalistów. Podpisaną przez specjalistę imienną kartę szkolenia należy przesłać do WZON.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy mocą § 18 ust. 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), oczekuje od kierownika w kontrolowanej jednostki w terminie **do 16 sierpnia 2016 roku** przesłania informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, oraz o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Do wiadomości:

Pan Jarosław Tadych
Starosta Sępoleński

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

Mikołaj Bogdanowicz